

NOE HELT FOR SEG SELV

Polske Qualio Audio ser ikke ut som noen andre høyttalere, og spiller som få andre også.

Tekst: [Roy Ervin Solstad](#) Foto: Roy Ervin Solstad og Qualio Audio

I oktober 2022 gikk jeg fra rom til rom på det enorme Sobieski-hotellet noen kilometer utenfor Warszawa sentrum. I rommene ble det ofte spilt på – for meg – helt ukjent utstyr fra Øst-Europa generelt, og Polen spesielt.

I ett av rommene blir jeg sittende lenge. I et lite rom står det et par merkelig utseende høyttalere og spiller så bra så jeg nesten ikke tror det jeg hører. Med en pris på 5500 euro, var de også langt billigere enn veldig mye annet utstyr og høyttalere som var utstilt på Audio Video Show i den polske hovedstaden denne oktober-helgen for omtrent 3,5 år siden.

Jeg hadde ikke hørt om hverken Qualio eller IQ-høyttalerne før, men noterte flittig i notatblokka mi og satte to tykke streker under navnet. Dette måtte sjekkes ut nærmere.

Det viste seg at Qualio var polsk, men at de kun solgte direkte til kunder over hele verden, men så imponert var jeg at jeg kontaktet polakkene direkte for å få dem til å sende meg et par til test i Stereo+.

Det skulle de ordne, men av ulike årsaker ble det likevel ikke noe av. Spol fram nesten tre år til fjorårets hifi-messe i Horten. I et lite rom på Hotell Bryggen, rett over veien fra hotellet der mesteparten av messa foregikk, stod det både et par Qualio IQ-høyttalere, samt et par fulltonehøyttalere fra Cube. Rommet var Audio Aktøren sitt, og at både Cube og Qualio var presentert i samme rom, viste seg å være helt naturlig. Folkene bak Cube-høyttalerne er nemlig de samme som utviklet Qualio.

I dag har Qualio fire høyttalere i sortimentet. IQ Quantum, IQ, IQ Ultra og IQ 30. Den første er ment å spille best i rom fra 10 til 30 kvadratmeter, den største fra 30 kvadratmeter og oppover, mens IQ og den tweakede modellen av den, IQ Ultra, anbefales i rom mellom 20 og 40 kvadratmeter.

Felles for de alle er at de høyeste frekvensene gjengis av en bånddiskant montert i en åpen baffel i tykk akryl. For de tre toppmodellene sitter også

mellomtonen i den åpne baffelen. Prisene starter på 71.000 kroner for den minste Quantum-modellen i matt sort eller hvit finish. Toppmodellene IQ30 starter på kr. 176.500, - for paret.

En avtale ble gjort om å få de utstilte IQ Ultra-høyttalerne på test, og rundt juletider dukket de opp hos meg i Drammen. Høyttalerne var ikke helt ferdig innspilt, så de har fått stå her et par måneder. Endelig skulle jeg få høre om den første imponerende opplevelsen kunne gjenskapes i eget rom og på egen elektronikk.

IQ Ultra

Cube-teamet som også står bak Qualio-høyttalerne kan sine saker når det gjelder design av høyttalerelementer. Fulltonene til Cube lager de selv fra scratch. Den kunnskapen har de tatt med

seg til Qualio, der det 6,5 tommer store mellomtoneelementet fra Satori strengt tatt fungerer som en fulltone helt opp til 15 kHz. For oss som er nærmere 60 enn 50 år gamle, så er det med andre ord ikke mye oppover i frekvens vi ikke får med oss som ikke den mellomtonen dekker. Dog får den hjelp av bånddiskanten fra Mundorf fra rundt 8 kHz og helt opp til 31 kHz, mens delefrequensen ned til det 9,5 tommer store basselementet fra Satori er satt til 600 hertz. Det kan være verdt å merke seg at i den mindre Quantum-modellen benyttes det 6-tommers bass-elementer fra Satori som spiller helt ned til 35 hertz.

IQ Ultra (og IQ) har både mellomtone og diskant i åpen baffel, mens basselementet regjerer grunnen alene i selve høyttalerkassa. Det gir en bassgjengivelse som ikke begynner å rulle av før ved 30 hertz.

Den basskassa er omtrent 72 cm høy, bredden er 38,5 cm og dybden 31,5 cm. Den to centimeter tykke akrylplata som diskant og mellomtonen sitter i, er like bred som resten av kabinettet, men øker høyden til 102 cm totalt. Visuelt ser imidlertid ikke høyttalerne så høye ut, siden akrylplata er helt transparent. Jeg synes det gir et lekkert designuttrykk. Kona mi er mer skeptisk, ikke minst fordi hjørnene på akrylplata er så skarpe

at man trolig kan skjære seg på dem, om man er litt uheldig. I hvert fall om man må gå forbi høyttalerne til stadighet, slik vi må i stua vår der høyttalerne er plassert.

Interiormafiaen er heller ikke videre begeistret for å se rett i høyttalerelementene fra baksiden, men selv synes jeg det er litt toft, og i dette tilfellet er både festet mellom den stående akrylplata og toppen av trekabinettet lekkert utført. Den ene røde kabelen som kobler elementene til delefilteret i kabinettet, er også skikkelig laget.

Selve kabinettet leveres som standard i matt sort eller hvit, men du for en merkostnad kan du få dem i både ask, eik, valnøtt, rosentre og indiansk epletre. Du kan også velge om du vil ha høyttalerne i matt eller høyglans lakk, og skulle du ønske deg en annen farge, så fikser Qualio det også. Det er bare å sende RAL-nummeret (fargeidentifikasjonen) du vil ha høyttalerne i. Så har du en fetisj for British Racing Green eller Ferrari-rød, så kan Qualio levere det.

I tillegg til Satori- og Mundorf-elementer, så benytter Qualio seg av de beste leverandørene av deler til høyttalerne. Her er det Jantzen. Mundorf og WBT som gjelder i delefilter og terminaler, men IQ Ultra drar det minst ett hakk videre.

Her får du Mundorf Angelique internkabling i kobber og sølv, Iso-Acoustic Gaia II føtter i stedet for vanlige spiker, 220 uF-kondensatorene til basen er byttet til Mundorf Evo Oil, og alle spolene i defilteret er erstattet med Jantzen Copper Ribbon Wax, og høyttalerne har fått ekstra høyttalerterminaler for å gi mulighet for biwiring/biamping.

Genialt er det også at IQ Ultra leveres med dedikerte motstandere som du plugges i bak. De leveres standard med enten 1,8 Ohms motstand som gir 0 dB endring i diskanten, eller 3,9 Ohms motstand som gir minus 2 dB i diskanten. Qualio kan imidlertid levere også 1 Ohm (+ 1 dB), 2,7 Ohm (- 1 dB) og 4,7 Ohm (- 3 dB) motstander. Testhøyttalerne hadde alle fem variantene, og når jeg kjørte de flatt med 1,8 Ohms motstander, så synes jeg det ble litt aggressivt oppover i mitt rom. Med 2,7 Ohm (- 1 dB) satt det som en kule, og jeg har derfor ikke sett noen grunn til å teste de andre motstandene. Det var uansett nok til å høre at selv 1 dB endring i diskanten hadde veldig stor betydning.

Med følsomhet på 89 dB trenger du ikke de aller kraftigste forsterkerne for å spill høyt, men med nominell impedans på 4 Ohm, så anbefaler Qualio minst 50 watt per kanal i 8 Ohm, med mindre du har en rørforsterker med 4 Ohms-utganger. Da kan det holde med 35 watt per kanal, mener polakkene. Selv har jeg spilt med både EAR 509 rørmonoblokker på 100 watt og hybridforsterkeren TB140 fra franske Kora på 2x70 transistorwatt med veldig godt resultat.

Litt jobbing med plassering måtte selvsagt også til, og jeg landet med høyttalerne plassert med en avstand mellom diskantene på ca. 2,9 meter. Det var ganske så nøyaktig samme avstand som fra diskantene til lytteposisjon. Fra fronten på høyttalerne til frontveggen hadde jeg snaut 1,5 meter, og høyttalerne ble vinklet forsiktig inn mot lytte-

posisjon. Bak lytteposisjon har jeg nesten 5 meter til veggen, og til høyre sideveg har jeg 1,3 meter. Venstre sidevegg står ikke vinkelrett på frontveggen, så der har jeg uansett ingen refleksjoner som treffer lytteposisjon. Noen fordeler er det med femkantet stue.

Med såpass stor avstand fra veggene, ble meste-parten av testen gjennomført uten skumgummipluggene til å sette i de to høyttalernes bassrefleksport. Qualio anbefaler at man prøver seg fram dersom man har høyttalerne mindre enn en meter fra frontveggen.

Lyden

Som jeg nevnte så var ikke høyttalerne helt innspilt da jeg fikk de i hus. Jeg merket det best i mellomtonen. Den manglet litt pondus og virket litt tam og uengasjerende, men etter et par uker

+HIFI » Qualio Audio IQ Ultra

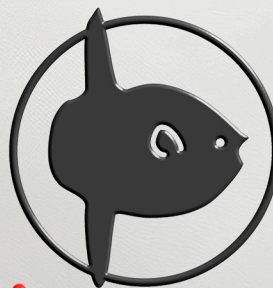
med normal spilletid så løsnet det. Ergo så bør du ikke gjøre forhastede slutninger om lyden fra disse ved første, andre eller tredje gangs lytt. Her skjer det ting etter en del timers lytting.

Qualio-høytalerne er faktisk like gjennomsiktige i lyden som den transparente akryltoppen skulle tilsa. Jeg har årevis som Magnepan-eier bak meg, og noe av det jeg liker med de enorme amerikanske båndhøytalerne som spiller like mye forover som bakover, er nettopp det enorme rommet de er i stand til å gjengi. Jeg synes jeg får veldig mye av den samme følelsen med IQ Ultra. For også disse elementene spiller både forover og bakover, siden de sitter i en åpen baffel.

Det gir enorm dybde og bredde i lydbildet og også veldig bra presisjon. Morsomme låter å prøve er åpningssporet på Caverna Magica av Andreas Vollenweider, Bubbles fra Wandering-plata til Yosi Horikawa, Three Wishes fra Roger Waters-plata Amused to Death, Madonna sin Vogue fra The Immaculate Collection. De to siste er Qsound-innspillinger, og der skal lydeffektene sitte 90 grader ut til siden fra lytteposisjon. Gjør de ikke det, så er det enten noe feil med høytalerne eller plasseringen av høytalerne og lytterposisjonen i rommet. Kult er det når det sitter, og med Qualio-høytalerne er det en holografisk fest.

MOLA

MOLA

Ossetra
Ny monoforsterker
Grensesprengende teknologi og ytelse

Når høyttalerne først ble innspilt så synes jeg mellomtonen også ble veldig bra klangmessig. Den har nok ikke samme pondus og kraft i mellomtonen som mine egne Harbeth, men forskjellen er ikke natt og dag, og det tok ikke lang tid for jeg rett og slett glemte ulikheten, og kun satt og koste meg med musikken. Inkludert hvordan Qualio IQ Ultra leverte i mellomtonen. Det er nemlig ikke til å komme forbi at den gjennomsiktigheten og luftigheten som IQ Ultra-høyttalerne har fra mellomtonen og oppover er noe helt spesielt. Man får et innsyn i opptakene som man ofte må betale veldig mye for. Nå skal jeg være den første til å innrømme at 130.000 kroner for et par høyttalere også er veldig mye penger, men det finnes høyttalere som koster mer enn en ny bil eller leilighet. I den sammenhengen er high-end-kvalitetene til IQ Ultra heller moderat priset.

Selv om Satori-mellomtonen fra SB Acoustics går helt opp til 15 kHz, så fikk jeg en veldig god demonstrasjon av hva AMT-diskanten fra Mundorf bidrar med da jeg koblet opp høyttalerne. Jeg trodde nemlig at de eksterne motstandene kun skulle kobles til dersom man ønsket mer eller mindre nivå i diskanten. Det viste seg fort å være feil, for en av motstandene gir jo som jeg tidligere har skrevet verken ekstra eller mindre nivå. Uten motstanden koblet i, så låt det helt forferdelig. Ikke bare var det mangel på luft, men det var en slags nasalitet og hulhet i vokalen som jeg ble sittende å måpe over. Så jeg ringte til importøren og lurte på om det var noe feil med høyttalerne. Heldigvis var det brukerfeil, for når jeg koblet i motstanden med 0 dB heving, så forsvant alt det negative. Dog var det som jeg også nevnte tidligere litt aggressivt oppover, så jeg endte med minus

1 dB-motstanden. I mitt rom og med min elektronikk så medførte ikke det noen avrulling av diskanten. Den er nemlig enda luftigere enn det jeg har fra mine egne Harbeth.

Hva så med bassen som er det eneste elementet Qualio har «pakket» inn. Den synes jeg også låter utrolig bra. I rommet mitt virker 30 hertz som Qualio oppgir på papiret å være riktig. Jeg har noen låter med enda dypere bass, og det er heldigvis ikke slik at IQ Ultra kutter alt under 30 hertz. Den ruller fint av, men er nok ikke fullt så artikulert og definert helt nederst som jeg opplever den litt lenger opp i frekvens. Det gjelder imidlertid mange andre høyttalere også. Da har den imidlertid både kraft, attack og definisjon som får foten til å gå enten jeg spiller Rage Against The Machine, Yello eller D'Angelo. I mitt rom synes også at bassen kunne bli en tanke for voldsom på noen innspillinger når jeg dro på volumet. Selv halvannen meter ut på gulvet så er det nesten som om bassen går bittelitt i metning i min 50 kvadratmeter store stue. Når det er sagt, så låter det ekstremt tøft på kontrabass. Der briljerer Qualio-høyttalerne med både trøkk, definisjon og dynamikk. Det var dessuten bare å sette i skumgummiproppene i bassrefleksportene på de «verste» låtene, så fungerte det langt bedre.

Og apropos dynamikk, så liker jeg veldig godt hvordan høyttalerne fikser både mikro og makrodynamikken. Copland sin komposisjon «Fanfare for the Common Man» i et opptak av Minnesota Orchestra dirigert av Eiji Oue eksploderer ut av høyttalerne som man nærmest blir sittende å blunke i lyttestolen. Sånn skal det gjøres, og det viser også at Qualio IQ Ultra ikke bare låter godt med akustisk trio jazz på menyen. Her kan du spille tung rock, klassisk, og alle former for populærmusikk uten at høyttalerne eller du som lytter vil mistriives.

Konklusjon

Hvis du kan leve med det litt uvanlige designet, tror jeg du fint kan leve med lyden fra Qualio IQ Ultra. Spesielt om du har et stort nok rom og en kraftig nok forsterker. Da vil du kunne kose deg med et par høyttalere som gjør det aller meste riktig lydmessig. Dette er mer enn en liten smak av high-end.

VI LIKER:

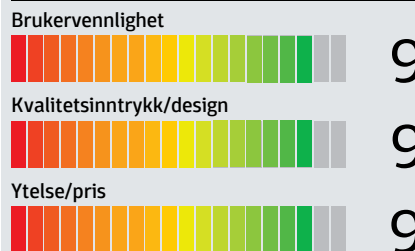
- Masse luft og detaljer
- Glimrende holografi
- Nyttig med justering av diskanten

VI LIKER IKKE:

- Utseende kan bli litt sært for noen

STEREO+ MENER: Qualio IQ Ultra er holografimestere og leverer enormt stor og luftig lyd med skikkelig fundament i mellomtone og bass.

KARAKTERER

9,0

Qualio Audio IQ Ultra

PRIS: fra Kr. 130.000,-
IMPORTØR: Audio Aktøren
LINK: www.audioakt.no